

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind statutul personalului aeronautic civil navigator profesionist din Aviația Civilă din România

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL 1

Dispoziții generale

Art. 1. Prezentul Statut definește regimul juridic al personalului aeronautic civil navigator profesionist, activitățile aeronautice civile îndeplinite de categoriile de personal aeronautic civil navigator profesionist din Aviația Civilă din România, precum și îndatoririle și drepturile acestora.

Art. 2. Prevederile prezentului Statut se aplică personalului aeronautic civil navigator profesionist din România care posedă documente nominale individuale de calificare și licență de zbor eliberate de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română.

Art. 3. Personalul aeronautic civil navigator profesionist este categoria profesională din Aviația Civilă care, după absolvirea unei forme de învățământ recunoscute și certificate de către instituțiile abilitate ale statului, obține licență de zbor și calificarea pe tip/clasă de aeronavă civilă, emise de Autoritatea Aeronautică Civilă Română, având atribuții la bordul unei aeronave civile în timpul zborului și este remunerat, în baza unui contract individual de muncă, pentru executarea de activități aeronautice civile.

Art. 4. În sensul prezentei legi, categoriile de personal aeronautic civil navigator profesionist din Aviația Civilă din România, sunt următoarele:

- a) piloți – membrii unui echipaj de zbor, calificați pe tip sau clasă de aeronavă civilă, care dețin o licență de zbor obținută în urma absolvirii unei forme de învățământ recunoscute și certificate de către instituțiile abilitate ale statului și care-i permite să piloteze o aeronavă civilă în operațiuni de zbor. La comanda aeronavei civile pot fi:
 1. – pilotul comandant este pilotul prim, membru al echipajului de conducere la bordul unei aeronave civile, care răspunde de îndeplinirea misiunii de zbor în

deplină siguranță și își exercită dreptul de comandă asupra întregului echipaj, în conformitate cu reglementările aeronautice specifice în vigoare.

2. – copilotul este pilotul secund, altul decât pilotul comandant, membru al echipajului de conducere care operează la bordul unei aeronave civile pentru care este necesar mai mult de un pilot, conform tipului de aeronavă certificat sau regulilor de operare, în conformitate cu reglementările aeronautice specifice în vigoare.
- b) navigatori, mecanici și/sau ingineri de bord naviganți și operatori radionaviganți – membrii unui echipaj de zbor, care dețin o licență de zbor obținută în urma absolvirii unei forme de învățământ recunoscute și certificate de către instituțiile abilitate ale statului și care execută, la bordul unei aeronave civile, activități de exploatare tehnică în zbor ce ajută la conducerea tehnică a aeronavei în operațiuni de zbor.
- c) însoțitori de bord – membrii unui echipaj de zbor, calificați pe tip de aeronavă civilă, cu licență de zbor, în conformitate cu reglementările aeronautice specifice în vigoare, care execută la bordul unei aeronave civile activități cu privire la siguranța pasagerilor și a aeronavei, fără a participa la conducerea acesteia.
- d) parașutiști – personalul aeronautic civil calificat pe tip de parașută, cu licență de zbor, în conformitate cu reglementările aeronautice specifice în vigoare, care execută salturi cu parașuta și este responsabil de pregătirea operațională, planificarea, comanda și dirijarea salturilor și a zborurilor cu parașuta.
- e) ingineri de recepție și control aeronave – personalul tehnic calificat pe tip de aeronavă civilă, cu licență de zbor, în conformitate cu reglementările aeronautice specifice în vigoare, care execută activități de control tehnic în zbor în vederea constatării stării de navigabilitate a unei aeronave civile.
- f) inginer de recepție și control mijloace PNA-TC – personalul tehnic calificat, cu licență de zbor, în conformitate cu reglementările aeronautice specifice în vigoare, care execută activități de verificare în zbor a funcționării mijloacelor de comunicații, navigație și supraveghere aflate la sol.
- g) personal de inspecție în zbor – personalul aeronautic civil navigant, cu licență de zbor, care execută activități de inspecție, supraveghere și control în zbor a operațiunilor aeriene, inclusiv examinarea personalului aeronautic civil navigant, în scopul supervizării siguranței zborului, certificării agenților aeronautici civili, a personalului aeronautic civil navigant și a tehnicii aeronautice, inspecția de siguranță a zborului, precum și inspecția și controlul de securitate aeronautică.

Art. 5. Orice altă persoană aflată la bordul unei aeronave civile care nu are atribuții la bord în timpul zborului, conform calificării și licenței deținute, este considerată pasager și nu are calitatea de personal aeronautic civil navigant.

Art. 6. Categoriile de personal aeronautic civil navigant se completează prin reglementări specifice de aviație civilă emise de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română și de către Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, în funcție de necesitățile impuse de evoluția tehnicii aeronautice și a concepției de exploatare la sol și în zbor a aeronavelor.

Art. 7. Personalul aeronautic civil navigant profesionist din Aviația Civilă își desfășoară activitatea în scopul efectuării transportului de pasageri, mărfuri și poștă pe calea aerului, efectuării de tratamente aviochimice, asigurării intervențiilor sanitare și de urgență, practicării sportului aeronautic și dezvoltării turismului, parașutare, stingerea incendiilor, supraveghere, etc., în condiții de siguranță maximă.

Art. 8. Activitățile aeronautice civile executate de personalul aeronautic civil navigant profesionist, cuprind:

- a) operațiuni de transport aerian public de pasageri, bagaje, mărfuri și/sau poștă;

- b) pregătirea și executarea zborurilor cu aeronave civile și a parașutărilor în scopuri civile;
- c) controlul aeronavei înainte de executarea zborurilor cu aeronave civile și asigurarea tehnică a parașutărilor în scopuri civile;
- d) planificarea, organizarea și executarea zborurilor tehnice, de recepție și control și a zborurilor de licențiere a tehnicii de zbor aeronautice civile;
- e) operațiuni de lucru aerian efectuate pentru nevoile industriei, agriculturii, silviculturii, sănătății publice și protecției mediului;
- f) pregătirea și executarea zborurilor de acrobație și de antrenament, precum și a zborurilor în cadrul mitingurilor de aviație;
- g) zboruri de căutare, salvare, cercetare științifică, fotografiere, monitorizare, publicitate, etc.;
- h) zboruri de verificare și calibrare a mijloacelor de protecție a navigației aeriene aflate la sol;
- i) zboruri de școală și de antrenament;
- j) zboruri de agrement și turism;
- k) executarea zborurilor în scopul colectării și analizei informațiilor meteo și a prognozelor meteorologice pentru traiectele de zbor, zonele aeroporturilor civile, terenurilor și platformelor de decolare-aterizare folosite de aeronavele civile;
- l) executarea misiunilor de căutare și salvare a aeronavelor aflate în dificultate;
- m) zboruri de urgență, sanitare, de stingere a incendiilor și intervenția la calamități;
- n) zboruri de supraveghere a conductelor de petrol sau gaze naturale, a liniilor de înaltă tensiune, a traficului rutier, etc.;
- o) zboruri speciale, și zboruri efectuate în alte scopuri aprobate de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului;
- p) executarea activităților de instruire, examinare și control a personalului aeronautic civil navigant în vederea obținerii calificărilor și autorizărilor inițiale și suplimentare, precum și acordării, reînnoirii și revalidării licenței de zbor;
- q) executarea activităților de control, supraveghere, inspecție și autorizare a operatorilor aerieni și a operațiunilor aeronautice civile de zbor desfășurate de aceștia.
- r) orice alte activități legate de atestarea și operarea aeronavelor civile precum și de pregătirea și certificarea personalului aeronautic civil.

Art. 9. Controlul, supravegherea și inspecția activităților aeronautice civile efectuate de toate categoriile de personal aeronautic civil navigant din Aviația Civilă din România se execută de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română.

CAPITOLUL 2

Personalul aeronautic civil navigant profesionist

Art. 10. Personalul aeronautic civil navigant profesionist din Aviația Civilă din România, se încadrează pe funcții îndeplinite la bordul aeronavei, corespunzător pregătirii, licenței și calificărilor deținute, așa cum este prevăzut în prezentul Statut și în reglementările aeronautice în vigoare.

Art. 11. Personalul aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă, prin natura atribuțiilor funcționale specifice profesiei, îndeplinește sarcini sau misiuni privind programarea, organizarea, desfășurarea, pregătirea și efectuarea zborului, controlul, inspectarea și supravegherea activităților de zbor, instruirea și examinarea personalului aeronautic civil navigant, exploatarea tehnică la sol și în zbor a aeronavei, folosirea

corespunzătoare a echipamentelor aeronavei și a mijloacelor pentru protecția navigației aeriene, precum și analiza situației meteorologice, în vederea executării zborului în deplină siguranță.

Art. 12. Personalul aeronautic civil navigator profesionist, pentru a-si îndeplini sarcinile specifice la bordul aeronavei, trebuie să posede documente nominale individuale de calificare și/sau autorizare în termen de valabilitate, eliberate de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română.

Art. 13. Constituirea piloților în echipaj de conducere a aeronavei, se face pe baza certificatului de navigabilitate al acesteia și a ordinului de misiune, funcțiile îndeplinite la bord fiind de pilot comandant și de copilot.

Art. 14. Membrii unui echipaj, care execută o misiune de zbor la bordul unei aeronave civile, sunt nominalizați de către angajator/operator aerian, prin planul de zbor, ținând cont de calificarea deținută de fiecare personal aeronautic civil navigator pentru categoria, clasa și tipul de aeronavă civilă respectivă, având licența de zbor în termen de valabilitate.

Art. 15. Funcția de comandant de aeronavă civilă este îndeplinită de pilotul comandant desemnat de către angajator/operator aerian pentru fiecare zbor în parte, cu excepția cazurilor când prin reglementări speciale se prevede altfel. Calitatea de comandant de aeronavă începe din momentul începerii misiunii de zbor și până la terminarea acesteia.

Art. 16. (1) În cazul remorcării altei aeronave civile, comandantul aeronavei civile care remorchează este comandantul acestora până la declanșarea lor.

(2) Când la bordul unei aeronave civile se află doi piloți comandanți, unul dintre ei va fi nominalizat în funcția de comandant al aeronavei, iar celalalt pilot comandant va fi responsabil de pilotarea aeronavei.

(3) Dacă la bordul unei aeronave civile se află un pilot comandant instructor și un pilot comandant, în funcția de comandant al aeronavei va fi desemnat pilotul comandant instructor.

Art. 17. Personalul aeronautic civil navigator profesionist din Aviația Civilă se încadrează și promovează pe categorii și funcții, potrivit pregătirii profesionale, calificării deținute și aptitudinilor specifice necesare și dovedite, potrivit competenței profesionale a fiecăruia.

Art. 18. (1). Condițiile de salarizare (salarii, indemnizații de zbor, sporuri și alte adaosuri) precum și drepturile specifice (concediu de odihnă suplimentar, concediu de recuperare, facilități acordate, diurna de deplasare, condiții de cazare, alimentație de întărire și protecție a organismului, asigurare de sănătate și, asigurare de accidente pe durata executării misiunilor de zbor), se asigură de către angajator în conformitate cu legile în vigoare.

CAPITOLUL 3

Pregătirea și certificarea personalului aeronautic civil navigator profesionist

Art. 19. Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului stabilește, prin reglementări specifice, categoriile de personal aeronautic civil navigator supus certificării, precum și documentele de certificare obligatorii pentru exercitarea activităților aeronautice civile.

Art. 20. Personalul aeronautic civil navigator profesionist din aviația civilă se pregătește, în țară sau în străinătate, în școli și institute de specialitate, centre de instruire sau perfecționare și institute de învățământ superior acreditate, autorizate sau recunoscute în acest sens de instituțiile abilitate ale statului.

Art. 21. Specialitățile, criteriile de selecționare, durata de școlarizare și formele concrete de pregătire, sunt stabilite de către Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului și, după caz, de Ministerul Educației și Cercetării.

Art. 22. Programele de pregătire sunt avizate sau, după caz, aprobate de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română, care stabilește și procedurile de echivalare și criteriile de certificare a pregătirii, calificării, perfecționării și licențierii acestei categorii de personal, prin cursuri efectuate în țară sau în străinătate în unități care funcționează în baza unei autorizări sau echivalări emise de către aceasta.

Art. 23. Procedurile de echivalare a piloților profesioniști între instituțiile de învățământ militar și civile se stabilesc prin reglementări emise de către Ministerul Apărării Naționale și Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului împreună cu Ministerul Educației și Cercetării.

Art. 24. Autoritatea Aeronautică Civilă Română este organ unic care eliberează, revalidează, echivalează, reînnoiește, preschimbă, suspendă sau revocă documentele de calificare și licențiere pentru personalul aeronautic civil navigant profesionist.

Art. 25. Calificările personalului aeronautic civil navigant profesionist, din punct de vedere al licenței de zbor, sunt:

- a) pilot de transport de linie (ATPL);
- b) pilot comercial aeronave (CPL) și/sau planoare (SPL);
- c) navigator aerian;
- d) mecanic navigant;
- e) operator radionavigant;
- f) însoțitor de bord;
- g) parașutist;
- h) inginer de Recepție și Control Aeronave;
- i) inginer de Recepție și Control Mijloace PNA-TC;

Art. 26. În funcție de calificările de tip, piloții profesioniști pot opera:

- a) avioane pentru care echipajul minim de conducere este mai mare de un pilot (MPA);
- b) avioane multimotor (ME);
- c) avioane cu masa maximă de decolare mai mare de 2300 kg;
- d) avioane cu tracțiune cu turbine (JET/T);
- e) elicoptere.

Art. 27. Calificările de clasă ale piloților se stabilesc numai pentru avioane monomotor cu piston SEP(L) cu greutate maximă la decolare de 2300 kg, certificate pentru a opera cu un singur pilot.

Art. 28. Calificările superioare și autorizările, care se înscriu în documentul de licență pentru zbor, sunt:

- a) Calificări superioare:
 - pilot instructor de zbor;
 - pilot de încercare;
 - pilot instructor de antrenament pe rută și/sau instructor de simulator (TRI/SFI);
 - instructor pentru categoriile de personal aeronautic civil navigant, altele decât piloți;
 - parașutist recepție și control și/sau încercător.
- b) Autorizări:
 - 1) Autorizări pentru operațiuni speciale:
 - zbor instrumental - IR, care include și minima autorizată;

- lucru agricol;
- aerofotogrametrie;
- remorcaj;
- lansare parașutiști;
- lansare planor cu automosorul;
- zbor cu elicopterul în condiții meteo instrumentale;
- operare elicopter pe mare (off shore operations);
- operare elicopter cu încărcătură suspendată.

2) Autorizări speciale:

- zboruri de antrenament special;
- zboruri de testare a aeronavelor, motoarelor sau echipamentelor;
- zboruri cu scop nelucrativ;
- zboruri în care nu se transportă pasageri sau mărfuri.

3) Autorizare de control tehnic-aeronaive, pentru piloți și mecanici naviganți, în scopul executării zborurilor tehnice de verificare, ca urmare a efectuării unor programe de întreținere a aeronavelor.

4) Autorizare de examinator, pentru toate categoriile de personal aeronautic civil navigant, în scopul conducerii examinărilor practice în zbor.

Art. 29. Certificarea licenței de zbor, calificărilor și autorizărilor personalului aeronautic civil navigant se face de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română prin următoarele documente cu termen de valabilitate:

- licență de pilot de transport de linie (ATPL);
- licență de pilot comercial aeronaive (CPL) și/sau planoare (SPL);
- licență de navigator aerian;
- licență de mecanic navigant;
- licență de operator radionavigant;
- licență de însoțitor de bord;
- licență de parașutist;
- licență de inginer de recepție și control aeronaive;
- licență de inginer de recepție și control mijloace PNA-TC;
- certificat de calificare de tip și clasă;
- certificat medical clasa 1 pentru piloți, navigatori și mecanici naviganți;
- certificat medical clasa 2 pentru operatori radionaviganți, însoțitori de bord, parașutiști, ingineri de recepție și control aeronaive și ingineri de recepție și control mijloace PNA-TC;
- certificat general de operator radiotelefonist;
- certificat pentru calificări superioare și autorizări.

Art. 30. Admiterea la zbor a personalului aeronautic civil navigant profesionist, în vederea exercitării profesiei, este permisă numai după efectuarea pregătirii, examinării și certificării corespunzătoare, de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română. Certificatele personalului aeronautic civil navigant sunt documente nominale individuale, obligatorii pe întreaga durată a desfășurării activității ca personal aeronautic civil navigant.

Art. 31. (1) În documentele nominale individuale de calificare și licență, pentru piloți, este obligatorie înscrierea următoarelor elemente:

- numele Statului - România, și al Autorității Aeronautice Civile (cu majuscule);
- denumirea documentului nominal de calificare (cu majuscule accentuate);
- numărul curent al licenței acordate de Autoritatea Aeronautică Civilă (cu cifre arabe);
- numele integral al deținătorului (cu caractere romane);

- adresa deținătorului;
- cetățenia deținătorului;
- semnătura deținătorului;
- autoritatea și, acolo unde este necesar, condițiile în care licența este emisă;
- certificarea valabilității licenței și a drepturilor conferite de deținerea respectivei calificări;
- semnătura funcționarului care a emis licența și data emiterii acesteia;
- sigiliul sau ștampila autorității care a emis licența;
- tipuri de calificări;
- specificații referitoare la limitări ale aplicabilității calificării respective, la validări, echivalări, restricții, etc.;
- alte detalii necesare.

(2) Pentru celelalte categorii de personal aeronautic civil navigant, elementele înscrise în documentele nominale individuale de calificare și licență, se stabilesc de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română.

Art. 32. (1) Documentele nominale individuale de calificare și licență, precum și evidența activității de zbor înscrisă în carnetul individual de zbor ale personalului aeronautic civil navigant profesionist, sunt documente care atestă calitatea de personal aeronautic civil navigant și vor fi luate în considerare la stabilirea vechimii în muncă și încadrării în grupa de muncă.

(2) Activitatea desfășurată ca personal aeronautic civil navigant profesionist se încadrează în grupă specială de muncă.

Art. 33. Suspendarea documentelor nominale individuale de calificare și licență ale personalului aeronautic civil navigant profesionist, se poate aplica pe termen de până la 6 luni de către inspectorii Autorității Aeronautice Civile Române, în conformitate cu împuternicirea acordată în acest sens de către șeful Autorității Aeronautice Civile Române, atunci când se constată lipsuri majore în pregătirea profesională sau abateri de la reglementările aeronautice civile.

Pe durata inaptitudinii medicale temporare sau la expirarea termenului de valabilitate a licenței, documentul nominal de calificare este suspendat de drept.

Art. 34. Revocarea documentelor nominale de calificare ale personalului aeronautic civil navigant profesionist se poate face numai de către șeful Autorității Aeronautice Civile Române, pentru următoarele motive:

- Inaptitudine psiho-fizică definitivă.
- Incompetență profesională.
- Abateri grave de la reglementările aeronautice cu efecte majore în siguranța zborului sau circulației aeriene.

Art. 35. Licențele de zbor, calificările, autorizările personalului aeronautic civil navigant se completează prin reglementări specifice de aviație civilă emise de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română și de către Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, în funcție de necesitățile impuse de evoluția tehnicii aeronautice și a concepției de exploatare la sol și în zbor a aeronavelor civile.

CAPITOLUL 4

Îndatoririle personalului aeronautic civil navigant profesionist

Art. 36. Personalul aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă trebuie:

- a) ca prin comportamentul său să se abțină de la orice acte sau fapte de natură să compromită demnitatea lor în profesie și în societate;
- b) să dovedească o înaltă competență și etică profesională;
- c) să dobândească o temeinică pregătire profesională și să prezinte un interes continuu în perfecționarea cunoștințelor impuse de evoluția tehnicii aeronautice și a concepțiilor noi de exploatare la sol și în zbor a aeronavelor civile;
- d) să cunoască și să respecte Codul aerian al României și toate reglementările aeronautice specifice în vigoare, astfel încât activitățile aeronautice să se desfășoare cu eficiență și în deplină siguranță a zborului.
- e) să dea dovadă de disciplină fermă în îndeplinirea corectă și integrală a sarcinilor și îndeatoririlor de serviciu;

Art. 37. Personalul aeronautic civil navigant profesionist, pe timpul pregătirii și desfășurării activității de zbor, are următoarele obligații principale:

- a) să-și însușească temeinic cunoștințele și să-și formeze deprinderile practice necesare pentru a fi în măsură să asigure un grad ridicat de siguranță a zborului și calitate a acțiunilor sale, în concordanță cu licența de zbor, calificările și autorizările dobândite și înscrise în documentele nominale individuale.
- b) să execute prompt și sigur, sarcinile ce decurg din funcția pe care o îndeplinește la bordul aeronavei civile.
- c) să cunoască și să aplice corect legislația aeronautică internă și internațională, reglementările, normele și instrucțiunile specifice ce reglementează activitatea de zbor din aviația civilă.
- d) să cunoască tehnica aeronautică din dotare și să respecte procedurile tehnice de exploatare, cerințele de siguranță și calitate stabilite pentru activitatea pe care o desfășoară.
- e) să respecte normele de protecție a muncii, PSI și să acționeze pentru prevenirea accidentelor de muncă.
- f) să se prezinte la examenele medicale periodice și să comunice șefilor ierarhici, în timp util, despre inaptitudinea medicală temporară.
- g) să prevină orice faptă care ar putea pune în pericol siguranța transportului aerian, viața personalului, a călătorilor sau securitatea aeronavei.
- h) să aducă la cunoștința conducătorilor ierarhici orice nereguli, abateri sau lipsuri în exploatarea la sol și în zbor a aeronavei, echipamentelor și ale instalațiilor aeroportuare, ori abateri de la regulile stabilite pentru buna funcționare a activității de zbor.
- i) la solicitarea șefilor săi, să se prezinte în cel mai scurt timp la serviciu pentru prevenirea sau înlăturarea efectelor unor calamități, avarii sau grave defecțiuni.
- j) să contribuie, în limita competențelor acordate, la îmbunătățirea continuă a procesului de instruire, la creșterea eficienței și calității învățământului și pregătirii specifice activității de zbor pentru formarea unui înalt standard profesional.
- k) să execute toate atribuțiile ce le revin conform fișei postului în temeiul reglementărilor aeronautice specifice în vigoare și prevederilor regulamentelor de ordine interioară pentru locurile specifice de muncă.
- l) să aplice la locul de muncă regulile stabilite privind normele de pază și securitate în aviația civilă precum și regulile de acces în zonele cu acces limitat, condiționat sau interzis.
- m) să poarte cu demnitate uniforma cu toate însemnele companiei/instituției sau echipamentul de lucru stabilit pe timpul executării misiunilor de zbor.
- n) să nu consume băuturi alcoolice în timpul serviciului.

- o) să nu execute misiuni de zbor atunci când se simte obosit sau starea sa de sănătate nu îi permite să desfășure activității de zbor în deplină siguranță.
- p) să păstreze asupra sa, pe perioada executării misiunilor de zbor, documentele nominale individuale de calificare și licență valide.

Art. 38. Fața de obligațiile generale și cele specifice desfășurării activității de zbor în deplină siguranță, comandantul aeronavei civile răspunde de pregătirea și executarea în siguranță a fiecărei misiuni de zbor, având următoarele obligații și răspunderi:

- 1) să refuze decolarea aeronavei dacă constată:
 - a) nereguli cu privire la starea tehnică a aeronavei, a motoarelor, instalațiilor și a aparatului de bord;
 - b) lipsa documentelor obligatorii ale aeronavei civile, valide, la bordul acesteia;
 - c) starea anormală sau pregătirea necorespunzătoare a membrilor echipajului;
 - d) lipsa alimentării corespunzătoare și suficientă a aeronavei cu carburanți și lubrifianți, pentru misiunea de zbor stabilită;
 - e) neîndeplinirea condițiilor cerute de certificatul de navigabilitate al aeronavei civile, cu privire la încărcătură și corecta ei repartizare la bord;
 - f) orice alte nereguli care ar putea să pună în pericol siguranța zborului.
- 2) pe timpul misiunii de zbor răspunde față de entitatea care i-a încredințat aeronava și misiunea, de executarea acesteia în bune condițiuni, de stricta respectare a dispozițiilor Codului aerian, de comportarea și disciplina echipajului în zbor și la sol, precum și de exploatarea și păstrarea aeronavei în bune condiții de zbor.
- 3) comandantul aeronavei civile aflate în zbor are jurisdicție asupra întregului personal aeronautic civil aflat la bord, iar dispozițiile date de acesta în timpul zborului trebuie executate întocmai de toate persoanele îmbarcate la bordul aeronavei.
- 4) în caz de pericol, este dator să ia toate măsurile pentru salvarea pasagerilor, a echipajului, a încărcăturii și a aeronavei, iar în cazul unui accident de zbor își menține toate îndatoririle până când autoritatea în drept îl eliberează de atribuțiile ce îi revin în legătură cu misiunea pe care o îndeplinește cu acea aeronavă.
- 5) la sol, are obligația să întreprindă toate demersurile necesare în cazul unei rețineri a aeronavei sale sau în cazul unor măsuri luate cu privire la echipaj, pasageri sau încărcătură.
- 6) în lipsa unei împuterniciri speciale, pilotul comandant de aeronavă civilă nu are voie, sub nici o formă, să înstrăineze aeronava, părți din aeronavă sau orice alte bunuri din inventarul ei.
- 7) în timpul executării misiunilor de zbor, comandantul aeronavei civile poate delega atribuții membrilor de echipaj, dar nu poate să își delege responsabilitățile. Dacă, din orice cauză, la sol sau în zbor, este împiedicat sau incapacitat să își exercite funcția, în lipsa desemnării prealabile a unei alte persoane pentru a-l înlocui, funcția de comandant de aeronavă va fi exercitată de către un alt pilot comandant membru în echipaj sau de către copilot.
- 8) în timpul escalelor sau al oricăror alte aterizări pe durata misiunii, răspunderea comandantului aeronavei civile cu privire la pasageri și la încărcătură, încetează în momentul predării aeronavei persoanelor abilitate în acest sens, după coborârea persoanelor îmbarcate și a întregului echipaj. Responsabilitatea comandantului este angajată din nou, în momentul reluării în primire a aeronavei.

Art. 39. În cazul în care, în baza reglementărilor speciale, în funcția de comandant de aeronavă civilă este desemnată o altă persoană decât pilotul comandant, obligațiile și răspunderile privind executarea misiunii de zbor se împart între aceștia, astfel:

a) pilotul comandant răspunde, de la începerea și până la terminarea operațiunii de zbor, de conducerea tehnică și de operarea în siguranță a aeronavei, putând lua orice măsuri pentru realizarea siguranței zborului;

b) comandantul de aeronavă răspunde de executarea misiunii în bune condiții, pentru toate celelalte aspecte care nu privesc conducerea tehnică și operarea în siguranță a aeronavei.

CAPITOLUL 5

Drepturile personalului aeronautic civil navigant profesionist

Art. 40. Personalul aeronautic civil navigant profesionist, se încadrează în funcții la bordul aeronavei, în conformitate cu calificarea deținută, înscrisă în documentele nominale individuale de licență și calificare, în termen de valabilitate.

Art. 41. Orice persoană care face dovada îndeplinirii cerințelor prevăzute în reglementările aeronautice specifice aplicabile poate solicita certificarea ca personal aeronautic civil navigant.

Art. 42. Autoritatea Aeronautică Civilă Română poate acorda licență de zbor, fără restricții, personalului aeronautic civil navigant profesionist, care este declarat apt medical de către Institutul de Medicină Aeronautică și Spațială, până la vârsta maximă de 60 de ani.

Art. 43. Personalul aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă beneficiază de:

- a) salarizare specială cu încadrare într-o grupă distinctă de salarizare funcție de nivelul pregătirii profesionale, licența de zbor, calificările deținute, complexitatea activității desfășurate, responsabilități acordate, risc asumat, etc.;
- b) sporuri specifice activității de zbor datorate condițiilor deosebite de muncă în mediul aerian, suprasolicitării psihice și nervoase (stres), zgomot intens și de lungă durată, pericol, nocivitate, radiații și radiații cosmice, substanțe chimice toxice, accelerații, vibrații, după cum urmează:
 - spor de aviație;
 - spor pentru condiții deosebite de muncă;
 - spor pentru condiții grele de muncă;
 - spor de periculozitate;
 - spor de radiații și radiații cosmice;
 - spor de stres;
 - spor de cască radio;
 - spor de condiții nocive;
 - spor de ecran;
 - spor pentru zborul la joasă înălțime;
 - spor de tratamente aviochimice;
 - spor de acrobație.

Sporurile de mai sus, se aplică diferențiat, funcție de specificul activității de zbor pentru fiecare categorie de personal aeronautic civil navigant profesionist și pot fi incluse în salariul de bază sau așa cum va fi convenit în contractele colective și/sau individuale de muncă încheiate cu angajatorul;

- c) concediu de odihnă suplimentar plătit cu durata de 12 zile, necesar pentru refacerea capacității de zbor și pentru prevenirea îmbolnăvirilor profesionale, într-o stațiune balneoclimaterică de tratament, asigurat de către angajator, inclusiv transportul;
- d) indemnizație orară de zbor sau indemnizație pe ora de serviciu pentru zbor, stabilită pe categorii de personal aeronautic civil navigant profesionist, pe funcții îndeplinite la

- bordul aeronavei și pe tipuri de aeronave. Quantumul acesteia este acordat pentru recuperarea rapidă a capacității de zbor, fiind stabilit prin negociere cu angajatorul;
- e) asistență medicală gratuită în țară conform legislației în vigoare și, în străinătate prin încheierea de polițe de asigurare de către angajator;
 - f) alimentație de întărire și protecție a organismului, pentru activitate desfășurată în mediul aerian, la nivel de 5.500 cal./zi;
 - g) diurnă în valută în cazul deplasării, în afara granițelor țării, în scopul executării misiunilor de zbor și/sau misiunilor de zbor de antrenament și control pe simulator;
 - h) uniforme și accesorii gratuite, suportate de către angajator, portul acesteia fiind obligatoriu pe perioada executării misiunii de zbor, iar însemnele specifice calificării deținute la bordul aeronavei sunt:
 - pentru pilot comandant, patru trese orizontale aplicate pe mâneca de la veston și patru trese aplicate pe gradele purtate pe epoleți;
 - pentru copilot, trei trese orizontale aplicate pe mâneca de la veston și trei trese aplicate pe gradele purtate pe epoleți.

Art. 44. (1) Personalul aeronautic civil navigant profesionist beneficiază de pensie de serviciu, dacă îndeplinește, cumulativ, următoarele condiții de pensionare, după cum urmează:

- piloți, însoțitori de bord, parașutiști și personalul de inspecție în zbor care au vârsta de minim 50 de ani și au realizat o vechime de cel puțin 20 de ani de activitate ca personal aeronautic civil navigant profesionist;
- navigatori, mecanici și/sau ingineri de bord naviganți, operatori radionaviganți, ingineri de recepție și control aeronave și ingineri de recepție și control mijloace PNA-TC care au vârsta de minim 52 de ani și a realizat o vechime de cel puțin 25 de ani de activitate ca personal aeronautic civil navigant profesionist.

(2) personalul aeronautic civil navigant profesionist, care îndeplinește condițiile prevăzute la aliniatul (1) de mai sus, are dreptul la o pensie de serviciu în quantum de 85% din media veniturilor brute realizate pe ultimele trei luni de activitate, anterioare lunii în care are loc pensionarea.

(3) pentru fiecare an care depășește vechimea în activitate prevăzută la alin. (1) de mai sus, se adaugă la quantumul pensiei prevăzut la alin. (2), câte 1% din media veniturilor brute realizate pe ultimele trei luni de activitate, fără a se putea depăși valoarea acestei medii.

(4) pensia pentru limită de vârstă din sistemul public, acordată personalului aeronautic civil navigant profesionist, se stabilește considerându-se îndeplinite condițiile necesare deschiderii dreptului de pensie, iar la determinarea punctajului mediu anual se are în vedere stagiul complet de cotizare corespunzător anului, respectiv lunii în care se deschide dreptul de pensie, prevăzute de legislația în vigoare privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale.

(5) în cazul în care quantumul pensiei de serviciu este mai mic decât cel al pensiei din sistemul public, se acordă quantumul cel mai avantajos.

(6) partea din pensia de serviciu care depășește nivelul pensiei din sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale se suportă din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei.

(7) pensia de serviciu, se actualizează, anual, în raport cu nivelul salariului brut al personalului aeronautic civil navigant profesionist aflat în activitate, corespunzător funcției, licenței și calificărilor deținute pe tipuri de aeronave civile.

(8) limita maximă privind vârsta de pensionare pentru personalul aeronautic civil navigant profesionist este cea stabilită de Legea privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare.

(9) la decesul titularului pensiei de serviciu, soțul/soția și copiii acestuia beneficiază de pensie de urmaș, în condițiile prevăzute de legislația privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, iar aceasta se calculează din pensia de serviciu a titularului aflată în plată sau la care ar fi avut dreptul în condițiile prezentei legi, dacă aceasta este mai avantajoasă decât pensia stabilită sau cuvenită în sistemul public.

Art. 45. De dispozițiile Art. 44. de mai sus beneficiază și:

- personalul aeronautic civil navigant profesionist care, datorită unui eveniment de aviație, a unei boli profesionale sau a unor afecțiuni medicale dobândite, își pierde total capacitatea de muncă, însă, fără a se ține cont de vârsta și vechimea în muncă a acestuia, pensia fiind acordată de la data pierderii totale a capacității de muncă;
- personalul aeronautic civil navigant profesionist care, datorită unui eveniment de aviație, a unei boli profesionale sau a unor afecțiuni medicale dobândite, își pierde sau și-au pierdut parțial capacitatea de muncă, însă, fără a se ține cont de vechimea în muncă a acestuia, pensia fiind acordată la împlinirea vârstei de 50 de ani;
- personalul aeronautic civil navigant profesionist pensionat.

Art. 46. (1) Perioada în care piloții elevi se instruiesc pentru însușirea profesiei de pilot, în școli și instituții de învățământ, centre de instruire și perfecționare, aerocluburi sau alte unități specializate și autorizate de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română, Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului și Ministerul Educației și Învățământului, va fi luată în calcul pentru stabilirea vechimii în muncă în calitate de personal aeronautic civil navigant, numai dacă obțin documentele inițiale de calificare și licență.

(2) Celelalte categorii de personal aeronautic civil navigant sunt personal aeronautic civil navigant din momentul obținerii primei calificări în acest sens.

Art. 47. În cazul decesului unei persoane din categoria personalului aeronautic civil navigant profesionist aflat în activitate, soțul/soția și copiii acestuia beneficiază de pensie de urmaș, în condițiile prevăzute de legislația privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, iar aceasta se calculează din pensia de serviciu la care ar fi avut dreptul persoana decedată, calculată în condițiile prezentei legi, însă, fără a se ține cont de vârsta și vechimea în muncă a acestuia, dacă aceasta este mai avantajoasă decât pensia cuvenită în sistemul public.

Art. 48. În cazul pierderii capacității/aptitudinii medicale de zbor, necesară desfășurării activității aeronautice specifice categoriei, ca urmare a unui eveniment de aviație, a unei boli profesionale sau a unor afecțiuni medicale dobândite, personalul aeronautic civil navigant profesionist beneficiază:

1) Pe timpul recuperării capacității de zbor:

- de asistență medicală, tratamente medicale și medicamentele necesare, în mod gratuit, prin grija angajatorului;
- de toate drepturile salariale prevăzute pentru categoria respectivă de personal aeronautic civil navigant profesionist în activitate, acordate de către angajator, până la stabilirea definitivă a situației sale medicale, fără a se putea depăși durata de 2 ani.

2) În cazul pierderii definitive a capacității/aptitudinii medicale de zbor, de o compensație bănească, acordată lunar până la pensionare, care să acopere diferența dintre media veniturilor realizate pe ultimele trei luni de activitate ca personal aeronautic civil navigant profesionist și venitul lunar obținut ca urmare a imposibilității continuării activității de zbor, aceasta fiind suportată de către angajator, iar în cazul falimentului sau dispariției angajatorului, din fondul de asigurări sociale.

Art. 49. Personalul aeronautic civil navigant profesionist se poate pensiona anticipat în condițiile Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări

sociale cu modificările și completările ulterioare, respectându-se, în mod corespunzător, drepturile prevăzute în prezenta lege.

Art. 50. (1) Personalul aeronautic civil navigator profesionist se asigură de drept, de către angajator, pentru risc profesional și pentru cazurile de producere a unor accidente urmate de deces, invaliditate totală sau parțială, cât și pentru pierderea capacității/aptitudinii medicale de zbor permanentă sau temporară.

(2) Condițiile de asigurare ale personalului aeronautic civil navigator sunt cele prevăzute de lege și/sau prin contractele colective de muncă.

(3) Compensația bănească acordată, în urma decesului, nu poate fi mai mică decât cea stabilită la nivel internațional pentru pasagerii unei aeronave civile și anume 100.000 DST.

Art. 51. Personalul aeronautic civil navigator profesionist beneficiază, în mod gratuit, de toate condițiile și facilitățile pentru perfecționarea și completarea pregătirii profesionale în institute sau forme și programe de învățământ, în țara și în străinătate, în conformitate cu posibilitățile și aptitudinile individuale, pe baza planurilor elaborate în acest scop de instituțiile autorizate sau susținute de către angajator.

Art. 52. Piloții profesioniști – pe categorii de aviație civilă (aviație de transport pasageri și/sau marfa, aviație sportivă, aviație generală, aviație utilitară, etc.) care dobândesc calitatea de pilot comandant pe un tip de aeronavă, în cazul trecerii pe alte tipuri de aeronave, își păstrează însemnele specifice uniformei de comandant, cu toate drepturile de senioritate ce decurg din aceasta, indiferent de funcția îndeplinită la bord pe tipul de aeronavă pe care a fost trecut.

Art. 53. Este interzisă exercitarea oricărei forme de constrângere fizică și/sau psihică, a oricărei presiuni sau acțiuni de intimidare asupra personalului aeronautic civil navigator care se află în situația unei inaptitudini psiho-medicale temporare de zbor, în vederea executării unei misiuni de zbor.

Art. 54. În scopul evitării acumulării oboselii excesive și afectării siguranței zborului, limitele maxime de timp de muncă și limitele minime de timp de odihnă, pentru personalul aeronautic civil navigator profesionist, se stabilesc prin reglementări specifice emise de către Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului, Autoritatea Aeronautică Civilă Română, cu avizul Ministerului Muncii Solidarității Sociale și Familiei și cu acordul sindicatelor reprezentative și/sau asociațiilor profesionale, angajatorii fiind obligați să ia toate măsurile pentru asigurarea respectării acestor limitări.

Art. 55. Personalul aeronautic civil navigator profesionist are dreptul de a călători gratuit la bordul aeronavelor civile de transport pasageri, în limita locurilor disponibile, cu acceptul operatorului aerian.

Art. 56. (1) Personalul aeronautic civil navigator profesionist poate fi premiat pentru merite deosebite în activitate, respectarea îndatoririlor de serviciu la un indice maxim de eficiență și siguranță a zborului, rezolvarea cu succes a unor situații de urgență ivite în timpul executării misiunilor, luarea unor decizii rapide în scopul evitării unui accident iminent, vechime îndelungată în activitate, comportament etic, moral și profesional exemplar, etc.

(2) Premiile vor fi stabilite și acordate de către angajator sau, după caz, și de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

Art. 57. În cazul în care alte acte normative conțin reglementări privind drepturile personalului aeronautic civil navigator din aviația civilă din România se aplică prevederile cele mai avantajoase.

CAPITOLUL 6

Dispoziții finale

Art. 58. (1) Dovada activității de zbor pentru personalul aeronautic civil navigator profesionist se face prin carnetul individual de zbor. Forma, conținutul și modul de completare a carnetului de zbor se stabilesc prin reglementări specifice emise de către Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului împreună cu Autoritatea Aeronautică Civilă Română și cu Ministerul Muncii Solidarității Sociale și Familiei.

(2) Păstrarea, întocmirea, completarea și certificarea la zi, în carnetul de zbor, a activităților de zbor executate de personalul aeronautic civil navigator profesionist, cade în sarcina angajatorului.

(3) Modalitățile de păstrare și regimul carnetului individual de zbor, ca document obligatoriu necesar înregistrării activității de zbor, în vederea întocmirii dosarului de pensie pentru personalul aeronautic civil navigator profesionist, sunt stabilite de către Ministerul Muncii Solidarității Sociale și Familiei împreună cu Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale.(CNPADAS).

Art.59. Personalul aeronautic civil navigator profesionist se supune tuturor prevederilor și reglementărilor aeronautice specifice interne și internaționale referitoare la personalul aeronautic civil navigator, precum și prevederilor legislației naționale în vigoare, care nu contravin prezentului Statut.

Art. 60. Dispozițiile prezentului Statut se aplică personalului aeronautic civil navigator profesionist de cetățenie română care exercită activități aeronautice civile pe teritoriul României, iar autoritățile de stat civile și militare sunt rugate să acorde tot sprijinul deținătorilor brevetului de personal aeronavigator civil cu licență în termen de valabilitate.

Art. 61. Prevederile prezentei legi se aplică începând cu data de întâi ale lunii următoare publicării ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Acestă lege a fost adoptată de Parlamentul României în ședința din, cu respectarea prevederilor art.74, alin.(2) din Constituția României.

**PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

Bogdan Olteanu

**PREȘEDINTELE
SENATULUI**

Nicolae Văcăroiu